

Dubrovnik 1896 16/II
Fysiological översikt af språklydene i
Kroatiskt.

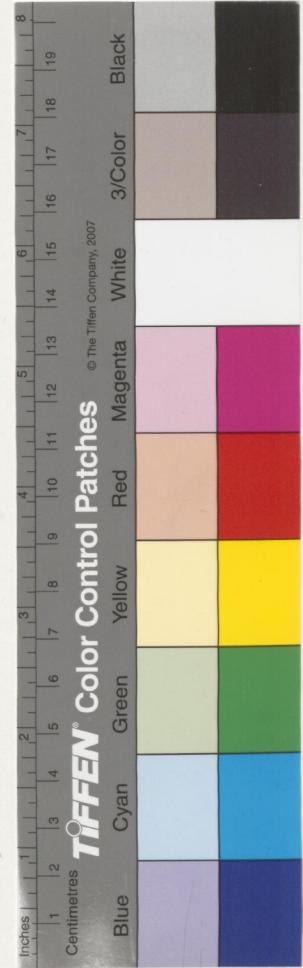
1.

9.

Vokaler

Kroatiskt har 14 vokalier, hvilka ordnade efter sin överensstämelse med ascende å bildningsrätt är följande: med hanayn till tunglägena $\text{y} \text{ i } \emptyset \text{ u}$ $\text{e} \text{ o } \text{ a } \text{ a } \text{ o } \text{ u } \text{ ö}$, med ascende å läpplägena åter $\text{e } \text{ a } \text{ e } \text{ a } \text{ y } \text{ o } \text{ a } \text{ u }$. Af dessa behöva $\text{e } \text{ a } \text{ e } \text{ a } \text{ o }$ all labialisering, vid de trene förnamna (eo) är läpparna till ak med märkbart tillbakadragna. Vid en jämförelse med högsvenskans vokaler har jag trut mig finna, att $\text{y} \text{ a } \emptyset \text{ u}$ bildas med mindre läppopning än högsv. Slutna $\text{y } \text{ a } \text{ ö } \text{ u }$. Och o hafva samma grad af labialisering som högsv. öppna $\text{e } \text{ o }$.

Vid en närmare granskning af hvar vokal för sig har jag sikttagit, att

2.

10. e^2 bildas genom tungspetsens
bøjning mot framre delen af hårde
gommens obetydligt ^{fest} läget för j .
Ljudet ger intyck af att vara
nägot oppnare än motsv. slutna i.
högsv. Förekommer sason långt och kort.

y har i det närmaste samma tung-
läge som e^2 , förekommer sason långt
och kort samt är af första labialis-
ningsgraden. Ytseende på det akusti-
ska intycket är det nägot sluttare
än högsv. y . Vid långt y -läg före-
kommer alltid ett kort, men tydligt
hurbart efterlag af ɛ , ss. vlyra,
gryta.

ɛ bildas genom framre delens aftung-
ryggen närmads mot gommens vid lä-
get för j . Förekommer endast sason kort.

e bildas genom att nära framre
delen af tungryggen nägot framom
läget för j . Ljudet, hvilket förekommer

blott sason långt, är för orat slutt-
are än högsv. Slutna e. Man tycker ej
nästan hörta ett kort försleg af ɛ .

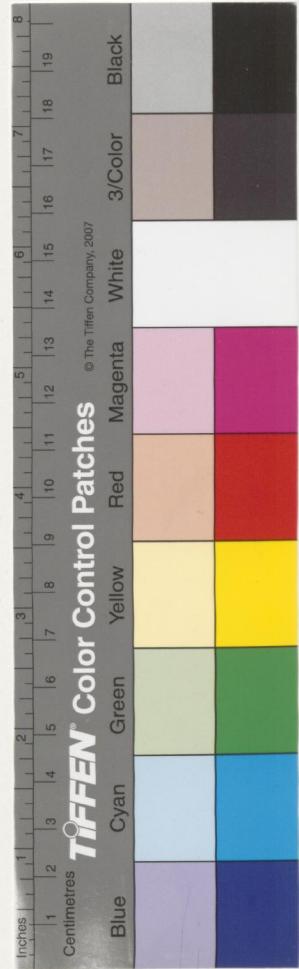
o bildas genom att nära meller-
sta delen af tungryggen mot gom-
men vid j -läget. Akustiska intyck-
ket är sluttare än högsv. Slutna o.
Det förekommer sason både långt och kort,
och är af tredje labialiseringograden.

u bildas med samma tunglä-
ge som o . Det förekommer sason långt
och kort samt är af fjärde labialisering-
graden.

a bildas genom att nära meller-
sta delen af tungryggen mot gommens
nägot framom läget för j . Det före-
kommer sason långt och kort.

å bildas genom mellersta de-
lens af tungryggen närmads mot gom-

<sup>*Rörande kort slutet af månaden Mars, at det ej före-
kommer inom hela språkomsrådet. Det saknas i vassor och
Förhauks. Begr. i härlighet. Detta erörertas af H. H. Stegge, W. Stegge, D. Stegge (Eul. hörsagen ett y-tal mell. j - ɪ).</sup>

4.

men något bakom läjet för k.

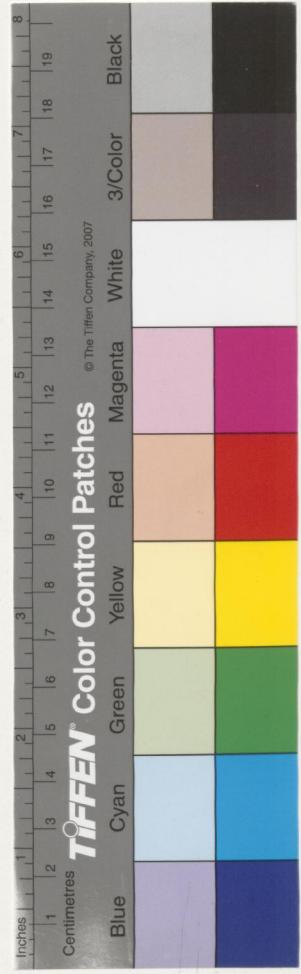
o bildas med samma tungläge som
o. Det förekommer sason längt och kort,
längt dock endast framför l och r. La-
biliseringens graden är den andra.

a bildas genom bakre delens af
tungan närmende mot mjuka gommen
medan tungopeten afslagning från fram-
tänderna. Evident förekommer sason längt och
kort, samt stor närmast högra öppna a.

o bildas med samma tungläge och
treje graden af labialisering. Det för-
kommer både längt och kort samt är i af-
seende på det akustiska intrycket slat-
nare än högsv. slutna o.

o bildas med samma tungläge och en-
dra graden af labialisering. Det förekommer
endast sason längt.

u, kort s.k. "europaisat" a bildas med
samma tungläge och treje graden af
labialisering.

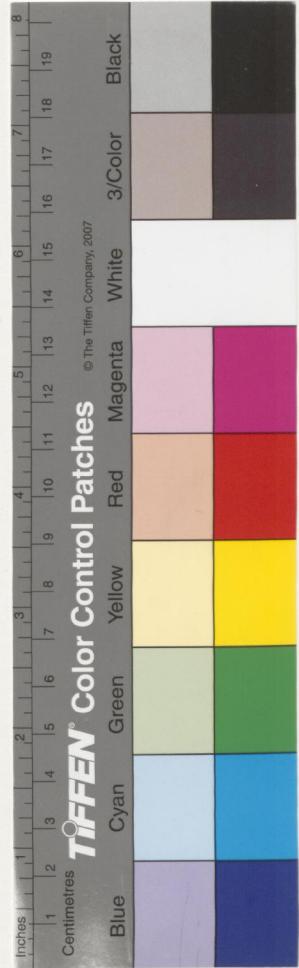
2, törslökt e-gjut, som bildas med tungan i indifferensläget före körnumr aldrig långt. Akustiskt intrycket är ~~ärligt~~ mycket öppet e-gjut.

Diftonger

Genom kombination av orkaler na e och ɔ, ø och ə samt ø och u fås diftongerna er, ør, əu och au. Som diltong hunde man betraktas yr, vari den senare komponeringen ~~är~~ reducerad.

Konsonanterna

i mälet ~~2~~ 2, nämligen: bilabialer: p, b, m; dentilabialer: f, v, protdentaler: t, s, ð, n, d, l, ð, supradentaler r, hakuminater h, dentipalataler: t, s, f, z; prospalataler j; mediopalataler: k, g, ɣ - Hartia komma de s.k. sammansatta "h" och s-

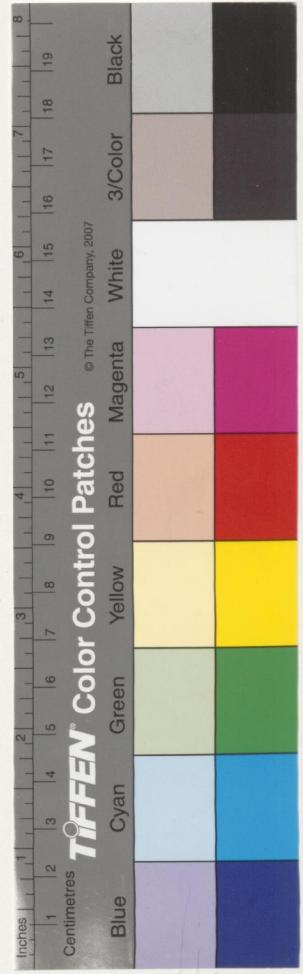
6.

Af postdentalalena förekommer
di mig veterliges endast i två-
¹⁴ne ord: *lul*-liten och *fräudl*=
kjortel, & beroende uti unio-knif.

Denti-palatalerna förekomma
endast i konsonantförbindelsarna *fj*
(= *gj*), *gf* (= *dj*) och *sf* (= *stj*). I sist-
nämnda förbindelse är den förra
spiranten dock postdental, ikke
denti-palatal.

Sonantslut (stavelsebildande)
uppträder i koeffektsmålet endast n,
namligen efter k, g, t och s, ss.
uti *lök'n*, *togn*, *ræt'n*, *tysn*.

J. E. Knutson

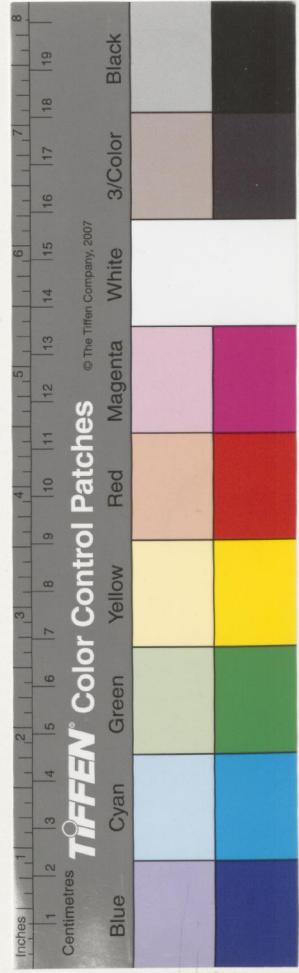

E. IX.

15

Ta "Jebbelin" ska til Amerika.
 (Språkpraf på Kreplaks måles).

"Rei fō manz är sedan" - so bivatta fō mi
 Batskin, iiv systes til an de "Jebbelin", som ja
 hankt tal om - tan lidin da di bypa hitt
 gulli i Kalifaniew, fé brour mencla "Jebbe
 lin" som di allmunt kalla an tel i haou sett he
 an o sku faq tel o fægjén nain omulo peygas. Fast
 vi nou veta he e int ska lop si for in takam fyrbult
 som an de ti faatid sa kunn vi int jar na at an, foran
 va rei stora kariu. Me laggt kom an da int ja ska
 bivatt ha gætit xe juz for an. Mai-Grét o ja
 fæld mad an ti stan o ska tan hæpp av an
 væ bryddjun, ta an ska sty per ongbatin.
 Ta vi kom in te stan, tykt an he vi sku kunn
 fælg ma an in po in plöond, so vi sku fu skat
 ma an in gang foran den sku fæs. O so fæld vi ma a to
 o to vi kom in, so ston in fin mansall bæk distjin o korka

¹⁶ opp pottuna. Janni - fö so heit Jeibili ríktat -
víska at ás me li sama he vi sku jas som han ságs
fór an sku láð va som bátermata.

Ó so jieg an fram li dritji lá mansallin ston o fra-
ga ha leis ke ston til fór on o sku ta on i hand. Ma
on tykt nu fæt he handin hans va fó ston o kaf so
on rykt undan sín o sá om an sku vitta in, sku an hafi
si þur matlun.

Na fa ja int lair li prisantur mi tykt an o
nou sku ja Rúnn hals po matlun o om ni sku ha nauun
matlu jas.

Hon sá, an sku int stað ter o prát skusmörju, eða
huc va on stalt til eðtan sej va an hæti arand.

To Kalla an fó tri spottur o. ton opp dörin li in-
dráan rými - fö di haa i indráan rýmu fö báls föll
o bokka o sá heilaj-Grot o ja sku stig in.

Mansallin báls distjin sá ja rygja pa násan o grína
ill át oss to vi int va na bátor folk fast vi ^{þessi}
i indráan rými. Men Jeibili sá int sku trægg
grín fö nou va han líka pass herr som mang
ár fó an sku faa til Amerika.

To jieg vi in alihonup o sku bori dríkku fó. Me

¹⁷ Maj-Gret o ja tykt a smaka so ill so vi sku a vila lom
halo glási to an ston i át oss árum geygum. Vi motta
sípp opp e auto men sedan fleg an bori dríkk Ó-
land. To an a dritji ár teidá lír pottuna vila vi
an sku káum sedan men an sku ha meir.

Tí bást i va bora an íte o. ^{þing} for ^{þekk} ton ^{þa} an.
To káum hau son ^égd boadlu in o sá vi sku mott ga ^{rikt}-
ran rými o meint nou & hafi vatni lær i galdu om di vila
ha tvatla golvi so int sku ke Juss bilgo sit o. spott soe
sku vald vatt yvi all habbar.

- Sádu na, ja tykt tungun ^{sau} pala ^{þa} di, sa Juss o
vart arg, for an va inna blyg sedan an a dritji soda myrtix.
To vart kerlin arg to Juss Kalla an tó troy ósá he an a ut
dritji broskulit má bur tot o tykt för anna geygum. ^{hau} sku mott
ga ut.

To steig Juss opp o. stampa fontin o sá ha to Voropron-
stun hæx ^þrisbadi slöndur me gyttilettarum so dei
hitta lesandis falksguna dan fókett po postlanseljum, me
om kerlin sku fjarar an sku an ala ^{þe} armur o bæti örvaran

Ja so int kerlin na vísari utan ariðig ut po brovin o
blístra o strakst báketta káum in polis in o toa Juss undi
armur o bora step an báketta si.

Vi Rúnnu int na anna jas vi an sej at Juss an sku int flan-
gi høgur an ringan a buri. ^a Þa ton val mout o báketta fast si i allt
to polisin sku fyr an li Karrun, men & fyrst int fö
di vártsnart toa o lo motta an fölg med.

Stjórn bálet káum int fettan se po báti ton díjan - o int
hain annur hæder. ^{ust} Só outykkel jieg e to jeibili sku til-
merika!

Jlfm 17/189 Karrun T.E.

